

Gods daden doorgeven

Een overdenking voor leerkrachten uit het christelijk basisonderwijs...maar ook toepasbaar voor thuis

Inleiding

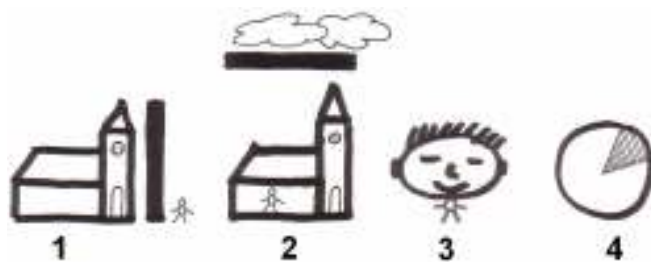
30 uren bijbelverhaal per schooljaar

Kenmerkend voor de dagindeling van een christelijke school is de dagelijkse start rondom de Bijbel. Op de meeste christelijke basisscholen wordt 3 keer per week uit de Bijbel verteld. Uitgaande van het schoolgemiddelde van 15 minuten per bijbelverhaal, hoort een kind ieder schooljaar (40 weken) 30 uur lang uit de Bijbel vertellen. Als je gemiddeld 5 minuten langer vertelt, komen daar per jaar 10 uren bij. Een kind dat bij ons de hele school doorloopt, krijgt minimaal 240 uren aan bijbelvertelling voorgeschoteld; ca. 3,5% van de onderwijstijd. Dat is niet veel vergeleken bij de 40% die we besteden aan de basisvakken, maar het rendement van deze 3,5% zou wel veel groter kunnen zijn (Ps.111:10).

Het beoogde doel

Wat is het nut hiervan? Iedere christelijke leerkracht hoort nu te denken: 'Ik vertel de kinderen uit de Bijbel in de hoop dat dit hen verder zal helpen in het leren kennen van de Heere Jezus', o.i.d. We realiseren onszelf weer hoe belangrijk de bijbellessen eigenlijk zijn; schakels in een groter geheel. Dit is een bijbels gegeven, wat ik verder wil uitwerken.

Een stuk realiteit

Eerst echter iets wat we ook niet uit het oog moeten verliezen. Het bijbrengen van bijbelkennis op zichzelf geeft geen garantie dat 'kinderen van Adam' ook 'kinderen van God' zullen worden. Als we om ons heen kijken, kunnen we de volgende verschijnselen waarnemen bij mensen die 'met de Bijbel zijn grootgebracht'.

1. Mensen die de kerk verlaten en het geloof vaarwel zeggen.
2. Mensen die in de kerk blijven, maar verder hun eigen gang gaan.
3. Mensen die veel bijbelkennis hebben, maar geen persoonlijke omgang met de Heere.
4. Mensen die veel bijbelverhalen kennen, maar geen zicht hebben op de verbanden en lijnen in de Bijbel. Mensen blijven hangen in een sfeer van kinderbijbelverhalen.

Dit doet niets af aan de waarde van bijbelverhalen, maar geeft wel aan dat we moeten zoeken naar een goede manier van overdracht. Gelukkig wijst de Bijbel ons hierin de weg.

Psalm 78:1-7

In psalm 78 bezingt Asaf de daden van God in de geschiedenis van het volk Israël; met name die uit de woestijnperiode. In het begin wijst hij op het belang van het doorgeven van Gods daden.

De inhoud van het getuigenis

In vers 4 noemt hij de zaken die we hebben door te geven aan kinderen, aan het volgende geslacht: Gods roemrijke daden, Zijn kracht en de wonderen die Hij gedaan heeft. Bijbelverhalen zijn meer dan geschiedenisverhalen alleen. Ze laten de rode lijn van Gods plan en werk zien. De verhalen over Gods grote daden onderstrepen ook het feit dat Hij overal boven staat en dat we dus op Hem al ons vertrouwen moeten stellen.

De plicht van het getuigenis

In vers 4-7 maakt Asaf duidelijk dat het doorgeven van Gods daden aan het nageslacht geen suggestie is, maar een plicht. We mogen het niet verbergen voor de kinderen. Het is een wet, een opdracht. En voor de kinderen geldt later hetzelfde. We kunnen de voortgang van dit getuigenis vergelijken met een ketting, waarin iedere mens weer de schakel is voor de mens na hem. Het kan dus grote gevolgen hebben als er niet- of slecht functionerende schakels zijn.

Het effect van het getuigenis

In vers 7 wordt duidelijk waartoe al deze inspanning moet / zal leiden: dat kinderen, dat mensen hun hoop op God zullen stellen en Zijn daden niet zullen vergeten, maar Zijn geboden zullen bewaren. We zeggen vaak nogal makkelijk: 'God moet het doen' en daarbij relativiseren we ons aandeel. Bescheidenheid en zelfkennis sieren ons, maar we mogen daardoor niet uit het oog verliezen wat God belooft en doet als Zijn daden worden doorgegeven (zie ook 1Petr.1:23). Als Gods Woord open gaat, wordt Gods Geest werkzaam.

Levende getuigen nodig

De noodzaak van mondelinge overdracht

De wijze waarop te midden van het volk Israël Gods daden moesten worden doorgegeven, heeft alles te maken met het ontbreken van de geschreven Schrift in een groot deel van het Oude Testament. Pas vanaf de tijd van Ezra komen synagogen in het bezit van Schriftrollen, die op de sabbat worden voorgelezen. Tot aan die tijd is de mondelinge overdracht van cruciaal belang geweest.

Woorden en daden

Dat brengt ons bij de vraag of de mondelinge overdracht van Gods daden, waaronder ook het vertellen van bijbelverhalen valt, nog wel zo nodig is. Kunnen met de komst van de Bijbels en alle aanverwante lectuur de mensen 'er van tussen'? Als dat zo zou zijn, zou de prediking van het Woord ook overbodig zijn (Rom.10:17). Naar mijn mening blijft de mondelinge overdracht van Gods daden ook van onschatbare waarde omdat we rekening moeten houden met het volgende: Wie – beroepshalve of vanwege het ouderschap – Gods daden doorgeeft, maar zelf een leven leidt waarin God aan de zijlijn staat, moet zich realiseren dat dit in principe het getuigenis ontkracht. Het zijn holle klanken die je doorgeeft. Je praat als een bakker die zijn gebakjes aanprijst, maar er zelf niet van wil eten. Deze 3,5% van je onderwijstijd zijn menselijkerwijs gesproken niet rendabel als in de overige 96,5% niet merkbaar is wat leven met God concreet betekent. Besef dat je woorden een onderstreping zijn van je daden en niet andersom (...).

Wie echter de daden door mag geven van de God waarmee hij of zij dagelijks wandelt; de God waar van je alles verwacht en die ook de Koning mag zijn in je leven, mag een boodschap brengen waaraan God kracht geeft. Je laat merken dat de God van het verleden ook de God is waarmee je leeft in het heden. Dat is het getuigenis wat we 'onze' kinderen verschuldigd zijn.

Dit beseffende, realiseren we ons hoe belangrijk de contactmomenten op school en in het gezin zijn. Niet alleen het kwartier dat je vertelt, maar ook de rest van de tijd die je met kinderen doorbrengt, doen ertoe. Ze zijn 'het plaatje bij je praatje'. En als je vertelt uit de Bijbel, laat dan, in alle bescheidenheid, ook merken wie de Heere voor jou is. Laat je hart spreken van de dingen die God op je hart legt sinds de Geest van Christus in je woont (Rom.8:11).

Twee vragen voor jezelf

Denk eens na over de volgende vragen:

- Welk voorbeeld heb jij gehad van de 'schakels' voor jou? Wat hebben hun woorden en houding voor jou betekend?
- Welk voorbeeld geef je zelf aan de kinderen die aan je zorgen zijn toevertrouwd? Ben jij iemand uit één stuk; waarin woorden en daden samen gaan? Ben je een levend getuigenis van God?

Vertrouwen en gehoorzaamheid

Het effect van het getuigenis, wat in Ps.78:7 verwoord wordt, kan samengevat worden in 2 woorden: een leven in vertrouwen en gehoorzaamheid. De hele Bijbel door komen deze 2 woorden in combinatie voor. Ze staan voor een bijbelse manier van het vrezen van en leven met de Heere.

De woestijnreis als voorbeeld

In aansluiting met Psalm 78 wil ik wijzen op het belang van deze twee woorden tijdens de woestijnreis. Iedere keer als het volk Israël voor een 'probleem' staat, blijkt dat ze geen vertrouwen hebben in de almacht van God. Bij Kades komt het tot een climax. Het volk is zo bang voor de reuzen in Kanaän, dat ze openlijk hun vertrouwen in God opzeggen, terwijl ze Gods daden daar tegenover hadden moeten stellen (Deut.1:29-33). De consequenties zijn enorm: God besluit dat deze generatie ouders en grootouders in de woestijn zal omkomen. Jozua en Kaleb vertrouwen op de Heere en mogen wel

het land binnengaan. Later valt bij Kades ook de beslissing dat Mozes het land niet binnen mag gaan. Hij is de Heere ongehoorzaam.

Vertrouwen en gehoorzaamheid zijn twee onopgeefbare huisregels van God. Als de kinderen 38 jaar later weer voor de grenzen van Kanaän staan, worden ze opnieuw met dezelfde begrippen geconfronteerd (zie Deut.1:8; 4:1; zie Joz.1:3-9). Vertrouwen zullen ze nodig hebben om het land binnen te gaan en te veroveren. Gehoorzaamheid aan Gods geboden zullen ze nodig hebben om in het land van Gods zegen te kunnen genieten. Het omgekeerde is ook waar...

Zien op God en Zijn daden

Wie niet op de Heere vertrouwt, komt niet verder. Wie Gods regels in de wind slaat en stuurman in eigen leven blijft, zal de zegen van de Heere niet ervaren. Dit is een tijdloos principe. Vertrouwen in de Heere en de intentie om te leven naar Zijn wil zijn dé kenmerken van iemand die de Heere vreest. De sleutel die de Bijbel aanwijst voor zo'n leven met de Heere is: zien op God; zien op Zijn daden; niet je eigen beleving als maat stellen, maar beseffen hoe groot de Heere is. Zo is het bij de rechtvaardiging. Zo is het ook bij de heiliging. Hij wacht op jou! *'Geloof Zijn heil- en troostrijk Woord. Verhardt u niet, maar laat u leiden.'*

Verantwoordelijkheid en afhankelijkheid

In Psalm 86:8-11 vinden we opnieuw een verwijzing naar Gods daden, met als doel het vrezen van de Heere. Hier staat echter niet de verantwoordelijkheid centraal, maar het gebed: *'Leer mij, Heere, Uw weg. Ik zal in Uw waarheid wandelen. Verenig mijn hart tot de vreze van Uw Naam (maak mijn hart onverdeeld in het vrezen van Uw Naam).'* Misschien komt dit ons iets vertrouwder voor, na het hoge 'activiteitsgehalte' van zo-even. God moet het immers doen...

Laten de woorden van Ps.86:11 ons dagelijks gebed zijn met betrekking tot onze taak, maar ook voor 'onze' kinderen. God schakelt mensen in bij de uitbreiding van Zijn koninkrijk. Wij mogen voor die opdracht niet weglopen. Dat is de ene kant. De andere kant is dat God zelf het onderwijs uit Zijn Woord wil zegenen en dat Hij alleen harten kan veranderen. Dat geldt voor onszelf en voor de kinderen. Het gebed om Gods zegen mag daarom bij het getuigenis nooit ontbreken.